

II. Rahatoimikamari.

Rahatoimikamarin puheenjohtajana toimi vuoden varrella kaupunginjohtaja ent. senaattori A. Castrén sekä hänen ollessaan estyneenä jompikumpi avustavista kaupunginjohtajista, insinööri J. W. Andersin tai filosofiantohtori J. Helo nyt mainitussa järjestyksessä. Kaupunginvaltuuston valitsemina kamarin jäseninä olivat johtaja A. Björkenheim, pankinjohtaja T. Grötenfelt, johtaja K. Heinonen, varatuomari K. V. Holma, johtaja K. Widenius ja seppä A. Virta. Rahatoimikamarin jaostoon kuuluivat kaupunginjohtaja sekä kaksi kamarin jäsentä, jotka valittiin neljäksi kuukaudeksi kerrallaan.

Kanslianjohtajana toimi avustava kaupunginjohtaja Andersin. Sihteerinvirkoja hoitivat ent. yhteiskoulunopettaja A. Ervasti, ent. kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstad ja varatuomari A. Blomberg. Notaarina oli filosofianmaisteri G. Brotherus, kirjaajana neiti I. Heikel, asiamiehenä varatuomari M. Wilskman sekä asiamiesosaston notaarina herra S. Puranen. Avustavana asiamiehenä toimi kesäkuun 11 p:stä marraskuun 6 p:n varatuomari V. K. Noponen.

Rahatoimikamarilla oli vuoden varrella 94 ja kamarin jaostolla 45 kokousta. Kamarin pöytäkirjain pykäläluku oli 6,305 ja vuoden varrella lähetettyjen kirjelmäin lukumäärä 2,014.

Rahatoimikamarin vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan tässä seuraavat:

A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

1. *Kysymykset kiinteän omaisuuden hankinnasta ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden siirrosta.*

Kadunjärjestelyä varten tarvittavan tonttialueen osto. Kaupunginvaltuuston anottua valtioneuvostolla oikeutta saada lunastaa eräs alue valtion omistamasta Vuorimiehenkadun tontista n:o 1¹⁾ kulkulaitosministeriö tiedusteli, suostuisiko kaupunki luovutuksen ehtona hyväksymään kaupungin velvoittamisen rakentamaan uuden pengermuurin uutta tontinrajaa myöten ja varustamaan sen aidalla sekä teettämään penkereelle tarpeelliseksi katsotut istutukset. Rahatoimikamari päätti²⁾ vastata tiedusteluun myöntävästi.

Eräiden Hertonäsän alueiden osto. Sittenkuin kaupunginvaltuusto puolestaan oli päättänyt ostaa eräitä Hertonäsissä sijaitsevia alueita 5,000,000 markan hinnasta¹⁾, olivat myyjät hyväksyneet tämän hinnan jaettuna seuraavasti eri alueiden omistajain kesken: Chr. Roterma 643,810 markkaa,

1) Ks. tätä kert. siv. 11. — 2) Rkmrin pöytäk. 12 p. jouluk. 1,740 §.

Suomalainen osakeyhtiö G. Hartmannin koneliike 575,330 markkaa, John Stenbergs maskinfabriks aktiebolag niminen yhtiö 689,210 markkaa, osakeyhtiö Ferro ja Hertonäsins teollisuusosakeyhtiö 1,288,140 markkaa, osakeyhtiö Agros 340,000 markkaa, Aktiebolaget Vesijohtoliike--Huber osakeyhtiö 157,230 markkaa, Hiilikomppania osakeyhtiö 127,710 markkaa, B. Jung 197,710 markkaa, toiminimi Finska nordkompaniet 87,170 markkaa, V. Ljungberg 140,380 markkaa, osakeyhtiö Ivar Lindfors 70,950 markkaa, B. Cederhvarf 133,790 markkaa, A. Salingre 108,960 markkaa, B. Geitlin 280,000 markkaa, V. Hoving 131,760 markkaa ja K. Lindman 25,850 markkaa. Ehdoksi oli insinööri H. Herlin osakeyhtiö Ferron ja Hertonäsins teollisuusosakeyhtiön osake-enemmistöjen omistajana asettanut vaatimuksen, että kaupunki edellä mainitusta hinnasta lunastaisi kaikki mainittujen yhtiöiden osakkeet, joilla yhtiöillä ei ollut muita varoja kuin kyseelliset alueet. Rahatoimikamari myöntyi¹⁾ tähän edellyttäen, että yhtiöiden mahdollisten velkain suorittamisesta esitettiin pankkitakuu. Koska alueita ei vielä oltu jaettu eri tiluksiksi, oli maanmittaustoimilus keskeytettävä, joten alue otettujen kiinnitysten tultua kuoleetuiksi ilman muuta palaisi kantatilaan kuuluvaksi.

Sittemmin konsuli Chr. Roterman tarjosi kaupungille lunastettavaksi kaksi hänen aikaisemmin omistamalleen maa-alueelle rakennettua huvilarakennusta, ja rahatoimikamari päätti²⁾ ostaa ne, ellei kauppasumma ollut 15,000 markkaa suurempi.

Ostettuja rakennuksia. Rahatoimikamari päätti³⁾ ostaa Suomen ilmailukenneosakeyhtiön Palosaassa sijaitsevat rakennukset 30,400 markasta, jotka osoitettiin kamarin käyttövaroista. Yhtiö vapautettiin vuokran suorittamisesta kesäkuun 1 p:stä 1923 lukien. Kansanpuistojen valvojaa kehoitettiin ottamaan rakennukset huostaansa; jos ne mahdollisesti annettaisiin vuokralle, olisi rahatoimikamarin vahvistettava vuokramaksu.

Evättyjä kiinteistön myyntitarjouksia. Keskusosuusliike Labor tarjosi kaupungille korttelissa n:o 186 sijaitsevat yhtiön omistamat tontit ja varastorakennukset 2,000,000 markan hinnasta, joka sittemmin alennettiin 1,632,540 markkaan, mutta rahatoimikamari epäsi⁴⁾ anomuksen, koska kaupunki ei tarvinnut mainittuja rakennuksia.

Vapaah. W. von Bonsdorffin uudistetun tarjouksen Boxbackassa sijaitsevan Sonaby gård nimisen huvilapalstan myynnistä 415,000 markan kauppahinnasta rahatoimikamari epäsi⁵⁾, koska kaupunki ei palstaa tarvinnut ja hintaa pidettiin liian korkeana.

Mäkkylän kruununvirkatalon vuokraaminen. Jos suunniteltu Helsingin—Risteen rautatie, kuten todennäköistä oli, tulisi kulkemaan Mäkkylän tilan maiden halki, voisi tämän johdosta tilalle syntyä taaja asutus. Koska kaupungilla oli tähän asutukseen nähden etuja valvottavanaan ja koska tila lähimmässä tulevaisuudessa annettaisiin vuokralle 4 vuoden ajaksi, antoi⁶⁾ rahatoimikamari kaupunginagronoomille toimeksi antaa ehdotuksen tilan mahdollisesta vuokraamisesta kaupungille. Kaupunginjohtaja teki sittemmin selkoa asutushallituksen kanssa asiassa käydyistä neuvotteluista, minkä jälkeen asia toistaiseksi pantiin pöydälle⁷⁾.

Kysymys valtion virkatalojen lunastamisesta. Sittenkuin oli herännyt kysymys Mäkkylän ja Malmgårdin virkatalojen mahdollisesta ostamisesta

¹⁾ Rkmin pöytäk. 29 p. heinäk. 1,109 § ja 7 p. elok. 1,113 §. — ²⁾ S:n 7 p. lokak. 1,406 §. — ³⁾ S:n 26 p. maalisk. 442 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. toukok. 752 § ja 17 p. kesäk. 953 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. maalisk. 355 §; ks. 1923 vuod. kert. siv. 168. — ⁶⁾ Rkmin pöytäk. 9 p. syysk. 1,240 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. syysk. 1,250 §.

kaupungille, ilmoitti maatalouslautakunta, etteivät ne olleet kaupungin maatalouden kannalta tarpeelliset. Kaupungin yleisten töiden hallitus puolestaan lausui, että olisi suotavaa, että kaupunki ostaisi Malmgårdin pyöriseäkseen ja tehdäkseen yhtenäisemmäksi kaupungin omistamain tiluksien muodostaman kuvion, sitäkin suuremmalla syyllä, koska maasto oli tasaista ja virkatalo siten sopisi asutustarkoituksiin, erittäinkin suunnitellun uuden luoteeseen suuntautuvan rautatien valmistuttua; Mäkkylän virkatalo taas rajoittui Reimarsin tilaan ja sen alueella voitiin todennäköisesti tulevaisuudessa odottaa runsasta asutusta. Sen vuoksi tuntui siltä että kaupungille olisi edullista lunastaa virkatilat, jos ne olisivat saatavissa kohtuulliseen hintaan. Samalla hallitus huomautti, että kaupunki tarvitsi eräitä osia valtion omistamasta Fredriksbergin tilasta valtavyölyän rakentamiseksi pohjoiseen, kun taas tilan muut alueet tarvittiin valtion meteorologisen keskuslaitoksen ja valtionrautateiden tarpeisiin; kysymys edellytettiin kuitenkin otetun käsiteltäväksi kaupungin ja valtion välistä suurta tilusvaihtoa koskevan kysymyksen yhteydessä. Rahatoimikamari päätti¹⁾, ettei asia aiheuttaisi muuta toimenpidettä.

Botbyn tilan myyntitarjous. Rouva H. Alander oli rahatoimikamarilta tiedustellut, mihin toimenpiteisiin kaupunki aikoi ryhtyä sen johdosta, että Hertonäs gods aktiebolag niminen yhtiö oli sitoutunut määrääjän kuluessa rakentamaan raitiotien Hertonäsän ja Botbyn tilain väliseen rajaan asti, minkä ohessa Botby gods aktiebolag yhtiö oli tarjoutunut kaupungille myymään mainitun tilan. Rahatoimikamari päätti²⁾:

1) panna rouva Alanderin tiedustelun pöydälle ja antaa kansliansa tehtäväksi tarkastaa Botby gods aktiebolag yhtiön tilit ja tilinpäätökset, toukokuun 15 p:n 1919 jälkeiseltä ajalta sen seikan selvittämiseksi, olivatko eräiden tilasta myytyjen palstain kauppahinta sekä lokakuun 31 p:nä 1924 päivätyn rasisutodistuksen mukaan tilaan kiinnitetty 3,450,000 markkaa tulleet yhtiön hyväksi; samoin kuin

2) korkeaan hintaan katsoen evätä Botby gods aktiebolag yhtiön myyntitarjouksen.

Varattuja tontteja. Rahatoimikamari päätti³⁾, että XI kaupunginosan korttelissa n:o 331 sijaitsevat Pengerkadun tontit n:ot 13 ja 15 toistaiseksi oli varattava johonkin yleiseen tarkoitukseen ja että X kaupunginosan korttelissa n:o 297 sijaitsevia Pitkäsillanrannan tontteja n:oitaa 5, 7 ja 9 toistaiseksi ei myytäisi.

Myytyjä tontteja. Rahatoimikamari möi vuoden varrella allamainitut tontit:

Korttelin numero.	Katu.	Tontin numero.	Ostaja.	Tontin pinta-ala, m ² .	Huuto-kauppahinta, Smk.
335	Agrikolankatu	7	Asunto-osakeyhtiö Agrikolankatu 7 ⁴⁾	1,674.105	326,500
346	Harjutori	8	Rakennusosakeyhtiö Harjutori 8 ⁵⁾	1,085.243	251,800
349	Helsinginkatu	17	Valtioneuvos V. Kivi ja herra J. Koskinen ⁶⁾	2,006.295	34,100

¹⁾ Rkminrjn stn pöytäk. 7 p. marrask. 3,683 §. — ²⁾ Rkminrjn pöytäk. 14 p. marrask. 1,600 §. — ³⁾ S:n 28 p. maalisk. 452 § ja 4 p. huhtik. 588 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. maalisk. 417 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. marrask. 1,573 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. jouluk. 1,783 §.

411	Hietaniemenkatu	14	Finska industriaktiebolaget Viking osakeyhtiö ¹⁾	960.000	199,700
378	Inkoonkatu	3	Byggnadsandelslaget Bethel ²⁾	768.400	38,400
336	Kaarlenkatu	7	Helsingin autoliikenne osakeyhtiö ³⁾	841.833	171,700
424	Museokatu	34	Herrat K. Vähätalo, A. F. Koskivirta ja J. Koskinen ⁴⁾	1,315.088	371,000
437	„	36	Herrat F. J. Olamo ja O. Kiviranta ⁵⁾	1,429.324	160,200
410	Runebergkatu	17	Asunto-osakeyhtiö Runeberginkatu 17 ⁶⁾	1,844.820	506,100
438	„	28	Osakeyhtiö Runeberginkatu 28 ⁷⁾	1,947.158	642,500
485	Ruusulankatu	21	Herrat N. V. Taimi ja J. Roine ⁸⁾	962.050	202,000
517	Stenbäckkatu	16	Muurari A. W. Saksa ⁹⁾	1,170.144	77,200
	Temppelikat	17	Herrat J. A. Ylén, J. V. Tikka ja I. Tikka ¹⁰⁾	1,355.490	314,600
431	Töölönkatu	19	Poliisilaitoksen henkilökunnan asunto-osakeyhtiö ¹¹⁾	1,431.750	472,500
462					

Tonttien luovutus. Sittenkuin eräät rahatoimikamarin aikaisemmin myymät tontit oston kautta olivat siirtyneet uudelle omistajalle, ennenkuin tontin hinta oli kokonaan maksettu, päätti rahatoimikamari myöntyä allamainittujen henkilöiden ja yhtiöiden esityksiin, että henkilökohtainen vastuu kaupungille annetuista velkasitoumuksista, jotka koskivat seuraavien tonttien maksamatonta lunastushintaa, siirrettäisiin hakijoille: Asunto-osakeyhtiö Runeberginkatu 67 korttelissa n:o 473 olevaan Runebergkadun tonttiin n:o 67 nähden¹²⁾; Asunto-osakeyhtiö Tunturinlaakso korttelissa n:o 424 olevaan Tunturilaaksonkadun tonttiin n:o 13 nähden¹³⁾; Asunto-osakeyhtiö Tunturilaaksonkatu n:o 17 korttelissa n:o 437 olevaan Tunturilaaksonkadun tonttiin n:o 17 nähden¹⁴⁾; rouva S. Brunberg korttelissa n:o 347 olevaan Vaasankadun tonttiin n:o 4 nähden¹⁵⁾; johtaja H. Reincke korttelissa n:o 477 sijaitsevaan Runebergkadun tonttiin n:o 58 nähden¹⁶⁾; Asunto-osakeyhtiö Nervanderkatu n:o 7 korttelissa n:o 407 sijaitsevaan Nervanderkadun tonttiin n:o 7 nähden¹⁷⁾; Osakeyhtiö Museokatu 23 korttelissa n:o 443 sijaitsevaan Museokadun tonttiin n:o 23 nähden¹⁸⁾; osakeyhtiö Bostadsaktiebolaget Runeberggatan n:o 33 korttelissa n:o 431 sijaitsevaan Runebergkadun tonttiin n:o 33 nähden¹⁸⁾; Osakeyhtiö Tila korttelissa n:o 358 sijaitsevaan Pengerkadun tonttiin n:o 37 nähden¹⁹⁾; sekä Osakeyhtiö Freesenkatu 4 korttelissa n:o 409 sijaitsevaan Freesenkadun tonttiin n:o 4 nähden²⁰⁾.

Jakotoimituksia. Maanmittausinsinööri H. Wikberg ilmoitti suorittaneensa loppuun Herttonäsin kylässä sijaitsevien Sofielundin tiluksien RN 2, 3³ ja 1¹⁸ sekä Helsingin pitäjässä sijaitsevan Båtvikin yksinäistilan RN 1³ tilusten

¹⁾ Rkmrin pöytäk. 22 p. helmik. 228 §. — ²⁾ S:n 15 p. heinäk. 1,046 §. — ³⁾ S:n 23 p. syysk. 1,276 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. maalisk. 418 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. toukok. 767 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. toukok. 766 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. elok. 1,136 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. jouluk. 1,784 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. huhtik. 554 §. — ¹⁰⁾ S:n 26 p. maalisk. 420 §. — ¹¹⁾ S:n 2 p. syysk. 1,182 § ja 28 p. lokak. 1,531 §. — ¹²⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 30 p. tammik. 466 §; ks. 1922 vuod. kert. siv. 185. — ¹³⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 6 p. helmik. 504 §; ks. 1918 vuod. kert. siv. 265. — ¹⁴⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 27 p. helmik. 814 §; ks. 1920 vuod. kert. siv. 214. — ¹⁵⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 16 p. huhtik. 1,415 §; ks. 1907 vuod. kert. os. II siv. 4. — ¹⁶⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 7 p. toukok. 1,644 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 209. — ¹⁷⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 15 p. lokak. 3,273 §; ks. 1918 vuod. kert. siv. 265. — ¹⁸⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 15 p. lokak. 3,274 §; ks. 1918 vuod. kert. siv. 265. — ¹⁹⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 29 p. lokak. 3,558 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 209. — ²⁰⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 7 p. marrask. 3,633 §; ks. 1923 vuod. kert. siv. 169.

lohkominen samoin kuin tämän yhteydessä toimittaneensa alueiden osittaisen rajankäynnin. Rahatoimikamari päätti¹⁾ hyväksyä nämä toimenpiteet.

Syyskuun 16 p:nä antamallaan päätöksellä oli Uudenmaan läänin maaherranvirasto vahvistanut Solhagen nimisen uutistilan RN 118^a lohkomisen Sofielund nimisestä rekisterinumerolla 118 merkitystä 0,5806 osasta Hertonäsän kylässä sijaitsevaa Sofielundin rälssisäteriä n:o 1 ja rahatoimikamari päätti²⁾ tyytyä päätökseen.

Samaten Uudenmaan läänin maaherra oli taumikuun 28 p:nä vahvistanut sen lohkomisen, jolla Helsingin pitäjässä olevasta Hertonäsän rälssitilasta RN 17 oli erotettu RN 17^a merkitty yhdistyksen Svenska odlingens vänner i Helsingin omistama maa-alue, joka käsitti 14,09 ha ynnä siihen kuuluvan 0,54 ha:n laajuisen vesialueen (Hertonäsän talon ja puiston) itsenäiseksi tilaksi. Rahatoimikamari päätti³⁾ tyytyä päätökseen.

Asiamies ilmoitti, että sittenkuin Hertonäs gods aktiebolag yhtiö aikoinaan oli myynyt kantatilasta vielä erottamatta olevan palstan, jonka silloinen omistaja oli kauppias N. Nemeschansky, palstan omistajat olivat laiminlyöneet antaa kiinnittää lohkomisoikeutensa eivätkä myöskään olleet antaneet lohkoa palstaa ennenkuin kaupunki oli ostanut tilan, mutta rahatoimikamari päätti⁴⁾, ettei jakotoimituksessa tehtäisi huomautusta mainitusta seikasta, vaan että kaupunki myöntäisi tehtyyn tiluslohkomiseen.

Torpanlunastuskysymyksiä. Mäkitupalaisen K. E. Lindqvistin ja kirvesmies J. E. Wicklundin anomuksesta oli Helsingin kunnan itäisen piirin vuokralautakunta lokakuun 31 p:nä 1919 oikeuttanut Lindqvistin vuonna 1918 vuokra-alueiden lunastamisesta annetun lain mukaisesti lunastamaan omakseen ne Helsingin pitäjässä sijaitsevien Hertonäsän säteritilain n:ojen 1, 2 ja 3 alaiset mäkitupa-alueet, jotka mainituilla henkilöillä joulukuun 5 p:nä 1908 ja marraskuun 25 p:nä 1906 tehtyjen vuokrasopimusten nojalla oli hallussaan. Esitettyjen valitusten johdosta oli Turun maanjako-oikeus lokakuun 16 p:nä 1922 antamallaan tuomiolla mainitun lain 59 §:n nojalla, sellaisena kuin tämä esiintyy heinäkuun 10 p:nä 1919 annetussa sanamuodossa, kumoten vuokralautakunnan päätöksen evännyt Lindqvistiltä ja Wicklundilta mainittujen alueiden lunastusoikeuden, koska ne sijaitisivat seudulla, joka asutuksen tiheyteen katsoen oli rinnastettava rakennuskaavalla säännöstellyn alueen kanssa. Korkein hallinto-oikeus asettui⁵⁾ tammikuun 23 p:nä antamissaan tuomioissa sille kannalle, ettei oltu esitetty syitä maanjako-oikeuden tuomioiden muuttamiseksi.

2. Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautinto-oikeutta sekä tilapäistä käyttöoikeutta koskevat asiat.

Reimarsin asuntopalstoja koskevat vuokrasopimukset. Rahatoimikamari päätti⁶⁾, että Reimarsin asuntopalstoja koskevia vuokrasopimuksia laadittaessa oli niihin otettava määräys, että jos Suomen markan arvossa, laskettuna siten, että 1 paperimarkka, jossa rahalajissa vuokramaksut on tarkoitettu suoritettaviksi, vastaa $\frac{1}{8}$ markkaa kullassa, sattuu muutoksia, jotka lisäävät

¹⁾ Rkmrin pöytäk. 29 p. helmik. 297 §. — ²⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 19 p. marrask. 3,939 §. — ³⁾ S:n 20 p. maalisk. 1,049 §. — ⁴⁾ Rkmrin pöytäk. 14 p. maalisk. 391 §. — ⁵⁾ Rkmrin jstn pöytäk. 9 p. huhtik. 1,332 ja 1,346 §§. — ⁶⁾ S:n 29 p. lokak. 3,565 §.